

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-14508/2021-ERU
Č. j. 14508-18/2021-ERU

V Ostravě dne 22. června 2023

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-14508/2021-ERU, zahájeném dne 19. listopadu 2021 z moci úřední podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **Vodovody a kanalizace Cingel s.r.o.**,

se sídlem Sokolská třída 1615/50, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava, IČO: 069 65 385,

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31. prosince 2020 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, **společnost Vodovody a kanalizace Cingel s.r.o.**, se sídlem Sokolská třída 1615/50, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava, IČO: 069 65 385 (dále jen „účastník řízení“), se uznává vinným ze spáchání **přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 26. října 2020 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci [REDAKCE], na ulici [REDAKCE], u budovy č. p. [REDAKCE] prostřednictvím strojního mechanismu, který obsluhovala podnikající fyzická osoba [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE] IČO: [REDAKCE], zemní práce, při kterých došlo vlivem sesuvu půdy do výkopu při manipulaci s pažicím boxem k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90 a středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32.

II.

Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši**

30 000 Kč (slovy: třicet tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 50321.

III.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělků, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 50321.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Správní řízení je zahajováno na základě výsledků kontroly Energetického regulačního úřadu (dále také jen „správní orgán“) obsažených v kontrolním spise vedeném s podnikající fyzickou osobou [REDACTED], se sídlem [REDACTED], IČO: [REDACTED] (dále jen „pan [REDACTED]“), pod sp. zn. 01989/2021-ERU, který byl vložen dne 18. listopadu 2021 do správního spisu sp. zn. OSR-14508/2021-ERU záznamem, č. j. 14508-2/2021-ERU, ze dne 18. listopadu 2021.
- [2] Po prostudování podkladů obsažených ve spise sp. zn. OSR-14508/2021-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

II. Průběh správního řízení

II. I. Průběh správního řízení na I. stupni

- [3] Dne 18. listopadu 2021 vydal správní orgán příkaz č. j. 14508-3/2021-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen dne 19. listopadu 2021 (dále jen „příkaz“). Uvedeným příkazem uznal správní orgán účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Správní orgán účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 47 000 Kč.
- [4] Dne 23. listopadu 2021 byl Energetickému regulačnímu úřadu doručen odpor účastníka řízení proti příkazu, č. j. 14508-4/2021-ERU (dále jen „odpor“). Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě.
- [5] Dne 29. listopadu 2021 zaslal správní orgán účastníkovi řízení vyznění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry, č. j. 14508-5/2021-ERU, které mu bylo doručeno dne 30. listopadu 2021 a ve kterém správní orgán vyzněl účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit své majetkové poměry. Současně účastníka řízení vyzněl o tom, co tvoří podklad rozhodnutí ve věci.
- [6] Dne 2. prosince 2021 obdržel správní orgán podání účastníka řízení č. j. 14508-6/2021-ERU, jehož součástí byl i dokument „denné záznamy stavby: list č. [REDACTED] ze dne 16. května 2020“, v němž je uvedeno, že „přejímající (tedy pan [REDACTED]) převzal dle předávacího protokolu ze dne 15. května 2020 stavební dílo (staveniště)...“ (dále jen „záznam č. [REDACTED]“). Stranou předávající je účastník řízení.
- [7] Správní orgán v návaznosti na předložený záznam č. [REDACTED] požádal přípisem č. j. 14508-7/2021-ERU ze dne 16. prosince 2021 účastníka řízení o předložení zmiňovaného předávacího protokolu ze dne 15. května 2020 sepsaného mezi účastníkem řízení a panem [REDACTED], na který je odkazováno v předloženém záznamu č. [REDACTED]. Účastník řízení správnímu orgánu uvedený dokument do dne vydání tohoto rozhodnutí nepředložil.
- [8] Současně správní orgán požádal pana [REDACTED] přípisem ze dne 16. prosince 2021, č. j. 14508-8/2021-ERU, o předložení zmiňovaného předávacího protokolu ze dne 15. května 2020 sepsaného mezi účastníkem řízení a panem [REDACTED], na nějž je v záznamu č. [REDACTED] odkazováno a o vyjádření, zda záznam č. [REDACTED] skutečně prokazuje předání předmětného díla panu [REDACTED], jakož i vyjádření, zda daný dokument (zasílaný v příloze – záznam č. [REDACTED] opatřil pan [REDACTED] svým podpisem.
- [9] Správní orgán obdržel dne 17. prosince 2021 vyjádření od pana [REDACTED] č. j. 14508-9/2021-ERU (dále jen „vyjádření č. j. 14508-9/2021-ERU“), v němž mj. uvedl, že žádný protokol o předání staveniště neviděl, tudíž ho ani nemohl podepsat a na zaslaném záznamu č. [REDACTED] není jeho podpis. Dále uvedl, že nemá žádnou smlouvu s účastníkem řízení a byl to právě účastník řízení, který měl odpovídat za zhotovení díla.

- [10] Správní orgán vydal dne 16. února 2022 rozhodnutí, č. j. 14508-11/2021-ERU, kterým byla vyslovena vina účastníka řízení za vytýkaný přestupek a uložena pokuta ve výši 47 000 Kč společně s náklady řízení v paušální částce 1 000 Kč (dále jen „rozhodnutí o pokutě“).
- [11] Proti uvedenému rozhodnutí o pokutě podal účastník řízení dne 21. února 2022 rozklad č. j. 14508-12/2021-ERU (dále jen „rozklad“), ve kterém účastník řízení uvedl obdobné námitky, které již uplatnil v rámci odporu. Námitky účastníka řízení směřovaly k tomu, že jednání osoby, která způsobila poškození plynárenského zařízení, nelze přičítat k tíži účastníkovi řízení a současně nesouhlasil s nepřiměřenou výší uložené pokuty.

II. II. Řízení o rozkladu

- [12] O podaném rozkladu bylo rozhodnuto Radou Energetického regulačního úřadu rozhodnutím ze dne 25. října 2022 č. j. 14508-16/2021-ERU, kdy došlo ke zrušení rozhodnutí o pokutě a vrácení věci k novému projednání (dále jen „rozhodnutí Rady“). V rozhodnutí Rady je uvedeno, že v daném případě není pochyb o tom, že došlo k poškození plynárenského zařízení a která osoba následek způsobila.
- [13] K poškození plynárenského zařízení Rada uvedla, že v době poškození byl na staveništi bagr značky [REDAKCE], kdy vzhledem k hlubokému výkopu podpíral výkop pažící systém, kdy však není zcela zřejmé, zda k poškození plynárenského zařízení došlo samotnou činností stroje – předmětného bagru nebo sesuvem půdy vlivem pohybu pažícího systému. Samotná přítomnost bagru na daném místě neznamená, že k poškození plynárenského zařízení muselo dojít strojně. Je nutné posoudit, zda byly dodrženy podmínky stanoviska zemních prací, které uvádí, že v blízkosti plynovodu mají být prováděny práce ručně.
- [14] K námitce ohledně nemožnosti přičítat odpovědnost jiné osoby účastníkovi řízení bylo vysloveno, že je nutné posoudit, zda za poškození odpovídá jen účastník řízení nebo spolu s ním i zhotovitel, v daném případě pan [REDAKCE]. Odpovědnost je vždy nutné posoudit podle konkrétního případu, kdy obecně platí, že odpovědnost zadavatele prací nelze vyloučit, pokud byla činnost prováděna podle jeho požadavků, za metodického dohledu jeho pracovníků, tedy zda zadavatel práce zhotovitele přímo řídil a instruoval, jakož i to, zda došlo k protokolárnímu předání a převzetí staveniště, a jaký byl případně obsah smluvních povinností obou stran.

II. III. Nové projednání věci

- [15] Správní orgán po vrácení věci pokračoval ve správním řízení, kdy v návaznosti na rozhodnutí Rady vyrozuměl účastníka řízení přípisem ze dne 5. prosince 2022, č. j. 14508-17/2021-ERU, o tom, že pokračuje ve správním řízení a má k dispozici všechny podklady pro vydání rozhodnutí a současně dal účastníkovi řízení možnost se k předmětnému správnímu řízení vyjádřit.
- [16] Účastník řízení se k vedenému správnímu řízení vyjádřil v podaném odporu a rozkladu, ale v návaznosti na zaslané vyrozumění se účastník řízení dále k vedenému správnímu řízení nevyjádřil.
- [17] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a na skutečnost, že účastník řízení nenavrhл provedení dalších důkazů ani neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

- [18] Zemní práce, při kterých došlo dne 26. října 2020 k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90 a k poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32 (dále jen „plynárenské zařízení“), byly prováděny v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci [REDAKCE], na ulici [REDAKCE], u budovy č. p. [REDAKCE], stavebním strojem značky [REDAKCE] panem [REDAKCE] pro účastníka

řízení, kdy během strojních prací s pažícím systémem, kterým byl podepřen výkop, došlo k sesuvu půdy. Vlivem sesuvu půdy došlo k poškození plynárenského zařízení.

- [19] V protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP ESM: [REDAKCE] ze dne 26. října 2020 (dále jen „protokol o narušení“), je uvedeno, že při výkopových pracích na kanalizaci došlo k poškození plynárenského zařízení utržením výkopu stěny. Současně i ve vyjádření pana [REDAKCE] vedeném pod č. j. 01989-5/2021-ERU je uvedeno, že práce prováděl on (pan [REDAKCE]) a ke škodě došlo při manipulaci s pažícím boxem.
- [20] Zemní práce na stavbě prováděl účastník řízení jako zhotovitel pro objednatele, kterým byla společnost [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] dále jen „objednatel“), na základě smlouvy o dílo č. [REDAKCE] ze dne 20. února 2020, jejímž předmětem bylo dílo označené jako „[REDAKCE] – odkanalizování místních částí [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]“. Dne 15. května 2020 převzal účastník řízení od objednatele staveniště.
- [21] Pan [REDAKCE] vykonával pro účastníka řízení zemní práce na základě objednávky č. 1 [REDAKCE] ze dne 31. ledna 2020 (dále jen „objednávka č. [REDAKCE]“), avšak bez předání staveniště a písemné smlouvy. V objednávce č. [REDAKCE] bylo účastníkem řízení uvedeno, že jsou objednávány práce na „zhotovení kanalizace [REDAKCE] a [REDAKCE]“, kdy jsou stanoveny i jednotkové ceny za práci do hloubky 1-3 m a do hloubku 3-4 m.
- [22] Správce plynárenského zařízení vydal dne 20. ledna 2020 stanovisko k existenci plynárenského zařízení v zájmovém území provádění prací pod zn. [REDAKCE] (dále jen „stanovisko“) spolu s orientačním a detailním zákresem plynárenského zařízení do mapových podkladů, s platností 24 měsíců ode dne jeho vydání. V předmětném stanovisku není zmíněno, že by zemní práce v blízkosti plynárenského zařízení měly být prováděny ručně, avšak toto stanovisko rovněž nebylo možné použít pro realizaci stavby.
- [23] Dne 4. května 2020 společnost [REDAKCE] (dříve [REDAKCE]), se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], vytyčila polohu plynárenského zařízení v terénu, s platností 2 měsíců, tedy vytyčení nebylo platné, ale z protokolu o narušení vyplývá, že v době poškození plynárenského zařízení vytyčení jeho polohy v terénu bylo stále viditelné. Jelikož došlo k vytyčení na základě stanoviska, považuje správní orgán stanovisko a protokol o vytyčení za dokumenty, které sloužily jako podklad pro předmětné zemní práce. V protokolu o vytyčení je uvedeno, že v blízkosti plynovodu mají být veškeré zemní práce prováděny ručně.
- [REDAKCE] Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 3 m³ plynu do ovzduší ze středotlakého plynovodu IPE DN 90 za dobu 30 minut a k úniku 26 m³ plynu do ovzduší ze středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32 za dobu 35 minut a byla přerušena dodávka plynu 16 konečným zákazníkům (kategorie domácnost) v délce trvání 6 hod., jak vyplývá z protokolu o narušení a z protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení ze dne 27. října 2020, číslo protokolu 72/2020 a protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení ze dne 29. října 2020, číslo protokolu [REDAKCE]
- [25] Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly uhrazeny panem [REDAKCE], jelikož faktura za poškození plynárenského zařízení byla vystavena na jeho jméno.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [26] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [27] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy,

je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 zákona o odpovědnosti za přestupky pachatelé lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

- [28] Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
- [29] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.
- [30] Zákon o odpovědnosti za přestupky byl od doby spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován naposledy s účinností od 1. února 2022. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován naposledy zákonem č. 382/2021 Sb., kdy tato novela nabyla účinnosti 1. ledna 2023.
- [31] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a odst. 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona a jeho novelizovaného znění a zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že ustanovení relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, a též trestnost tohoto jednání z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku, zůstala obsahově totožná. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. podle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. II. Obecný právní rámec

- [32] Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, odst. 9, odst. 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo odst. 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.
- [33] Podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je v ochranném pásmu i mimo ně každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení.
- [34] Podle ust. § 20 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky je právnická osoba pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby.
- [35] Podle ust. § 20 odst. 2 písm. d) zákona o odpovědnosti za přestupky se za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek, považuje fyzická osoba, která plní úkoly právnické osoby.

IV. III. Právní posouzení skutku

- [36] Pod ust. § 20 odst. 2 písm. d) zákona o odpovědnosti za přestupky lze podle komentářové literatury podřadit osoby, které tak činí zákonem předvídaným způsobem, ale současně lze pod toto ustanovení podřadit i osoby, které pracují v zastřené pracovním poměru v rámci tzv. švarcsystému, který je charakteristický tím, že zpravidla osoby, které jsou samostatnými podnikateli (živnostníky) plní fakticky úkoly právnické osoby, ale formálně navenek vystupují jako samostatné podnikatelské osoby (srov. Bohadlo, D., Brož, J., Kadečka, S., Průcha, P., Rigel, F., Šťastný, V. Zákon o odpovědnosti

za přestupky a řízení o nich. Komnetář. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 132). V době poškození byl odpovědným za staveniště účastník řízení, jelikož nebylo (řádně) doloženo, že došlo k předání staveniště panu [REDACTED]. Účastník řízení avizovaný protokol o předání nedoložil a pan [REDACTED] uvedl, že žádný protokol o předání nepodepisoval.

- [37] Vztah mezi účastníkem řízením a panem [REDACTED] je nutné posoudit tak, že účastník řízení byl odpovědný za jednání pana [REDACTED], který pro něj prakticky vykonával dohodnutou činnost. Správní orgán nezjistil, že by jednání pana [REDACTED] bylo excesivní, tedy že by si při provádění dohodnuté práce počínal v rozporu s požadavky či pokyny účastníka řízení, což by odůvodnilo nemožnost přičítat poškození plynárenského zařízení za vinu účastníkovi řízení. Provádět manipulaci s pažícím systémem není možné ručně, jelikož se jedná o natolik těžké zařízení, u kterého nelze dodržet požadavek manipulace ručním způsobem. Jedná se o zařízení, které je využíváno především pro stavbu a obnovu kanalizace, jak tomu bylo i v daném případě. Objednávka č. [REDACTED] předpokládala práci na zhotovení kanalizace a práci do hloubky, tudíž použití pažícího systému ze strany pana [REDACTED] nelze považovat za excesivní jednání z jeho strany, když pro splnění domluvené zakázky bylo důvodné předpokládat i využití pažícího systému.
- [38] Správní orgán se přiklonil k verzi, že k poškození plynárenského zařízení nedošlo přímým poškozením plynárenského zařízení, ale došlo k němu vlivem sesuvu půdy, která se sesunula jako důsledek manipulace s pažícím systémem panem [REDACTED], kdy uvedené vyplývá jednak z protokolu o narušení a také z vyjádření pana [REDACTED] k danému jednání. Nicméně podle názoru správního orgánu si při manipulaci s pažícím strojem nepočínal pan [REDACTED] natolik obezřetně, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Byť k poškození plynárenského zařízení došlo vlivem sesuvu půdy, nevyvíňuje tato skutečnost účastníka řízení z deliktního jednání, jelikož celý prostor v okolí plynárenského zařízení ve vzdálenosti 1 m na obě strany je chráněn ochranným pásmem, jak uvádí i protokol o vytyčení, což nebylo dodrženo a za činnost pana [REDACTED] na staveništi odpovídal právě účastník řízení, jelikož k přenesení odpovědnosti na pana [REDACTED] nedošlo.
- [39] V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil, ať už sám, nebo prostřednictvím jiné osoby, jejíž jednání je pachateli přičitatelné. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byla právě účastníkem řízení najatá osoba - pan [REDACTED], kdo prováděl zemní práce pro účastníka řízení, v důsledku kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, ke kterému došlo vlivem sesuvu půdy do výkopu při manipulaci s pažícím boxem, se kterým manipuloval právě pan [REDACTED]. Jednání pana [REDACTED] je přičitatelné účastníkovi řízení, když tato fyzická osoba podnikající plnila úkoly účastníka řízení, a tato činnost byla v příčinné souvislosti s porušením povinnosti uložené účastníkovi řízení [ust. § 20 odst. 1 ve spojení s ust. § 20 odst. 2 písm. d) zákona o odpovědnosti za přestupky].
- [40] Účastník řízení tak v daném případě nese odpovědnost za protiprávní jednání pana [REDACTED] které vedlo k poškození plynárenského zařízení.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

- [41] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.
- [42] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [43] V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 3 m³ plynu do ovzduší ze středotlakého plynovodu IPE DN 90 za dobu 30 minut a k úniku 26 m³ plynu do ovzduší ze středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32 za dobu 35 minut a byla přerušena dodávka plynu 16 konečným zákazníkům

(kategorie domácnost) v délce trvání 6 hod., což představuje výraznější narušení spolehlivého provozu plynárenské soustavy. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V daném případě jsou naplněny formální znaky přestupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné a teprve při stanovení sankce bude správní orgán materiální stránku posuzovat a sankci individualizovat právě s ohledem na „míru“ materiální stránky. Výše uvedené plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

- [44] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.
- [45] Správní orgán v první řadě konstatuje, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení je nutno konat tuto pracovní činnost s vynaložením veškerého úsilí tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Zemní práce pro účastníka řízení nebyly v ochranném pásmu plynárenského zařízení prováděny natolik obezřetně, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Správní orgán sice nedospěl k závěru, že k poškození došlo přímou činností zemního stroje, ale rozhodně nebylo zabráněno tomu, aby během provádění prací strojem nedošlo k poškození plynárenského zařízení, v jehož blízkosti byly práce prováděny, za což nese odpovědnost účastník řízení.
- [46] Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.
- [47] Správní orgán zvážil i možnou odpovědnost za přestupek pana [REDAKCE], který prováděl předmětné zemní práce pro účastníka řízení, ale odpovědným za výkopové práce byl účastník řízení, jelikož k předání díla mezi účastníkem řízení a panem [REDAKCE] nedošlo. Z tohoto titulu za jednání pana [REDAKCE] nesl účastník řízení plnou odpovědnost, a porušení stanovené povinnosti panem [REDAKCE] je přičitatelné účastníkovi řízení, jelikož nedošlo k předání a převzetí staveniště. Pokud práce prováděla osoba, která sice nebyla zaměstnancem účastníka řízení, ale byla osobou, kterou si účastník řízení najal k provádění prací, nelze její jednání považovat za excus, jelikož z ničeho nevyplývá, že by pan [REDAKCE] neplnil zadané úkoly od účastníka řízení či vybočil z jejich rámce.

IV. VI. Návrhy a námítky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [48] Účastník řízení ve svém odporu uvedl mj., že zemní práce, které vedly k poškození předmětného plynárenského zařízení byly prováděny panem [REDAKCE]. Účastník řízení neměl vykonávat žádné práce. Zemní práce měly být prováděny na základě objednávky č. [REDAKCE].
- [49] Své tvrzení doložil účastník řízení záznamem č. [REDAKCE], v němž je odkazováno na předávací protokol ze dne 15. května 2020 sepsaný mezi účastníkem řízení a panem [REDAKCE], přičemž předmětný protokol nebyl ze strany účastníka řízení doložen. Správní orgán se v reakci na přípis účastníka řízení dotázal pana [REDAKCE], zda záznam č. [REDAKCE] podepsal a vyzval jej k doložení protokolu o předání staveniště ze dne 15. května 2020. Jako reakci obdržel správní orgán vyjádření pana [REDAKCE], že předmětný záznam č. [REDAKCE] nepodepsal, stejně tak žádný protokol o předání staveniště nikdy neviděl.
- [50] Správní orgán k tomuto vyjádření účastníka řízení uvádí, že nebyla doložena existence platného zápisu o předání a převzetí staveniště mezi účastníkem řízení a panem [REDAKCE], a tedy nedošlo

k prokázání jednoznačné vůle obou stran, že k předání a převzetí předmětného staveniště skutečně došlo. Předložený záznam č. [REDAKCE] není dokumentem prokazujícím jednoznačné předání díla panu [REDAKCE]. Na jeho základě nelze dovodit skutečné přenesení odpovědností za staveniště z účastníka řízení na pana [REDAKCE]. Správní orgán dále podotýká k námitce k uznání viny zaplacením příslušné faktury panem [REDAKCE], že skutečnost, že pan [REDAKCE] uhradil způsobenou škodu, nemá na uvedenou skutečnost vliv, jelikož samotná úhrada škody nepředznamenává sama o sobě odpovědnost za přešůpek toho, kdo ji zaplatil. Nadto je zřejmé, že obvykle hradí poškozenému (vlastníkovi, kterému vznikla škoda) vystavenou fakturu osoba, která je na ní uvedena, i když samozřejmě nelze vyloučit, že předmětnou fakturu uhradí i osoba odlišná od té, která je na faktuře uvedena.

- [51] S ohledem na danou situaci, kdy nebyl doložen protokol o předání staveniště a součástí spisu je vyjádření pana [REDAKCE], že žádnou smlouvu s účastníkem řízení nemá, žádný protokol o předání neměl podepisovat, a na účastníkem řízení předloženém záznamu č. [REDAKCE] nemá být podpis pana [REDAKCE] (podle jeho sdělení), se správní orgán přiklonil k tomu, že odpovědným za porušení plynárenského zařízení je účastník řízení. Nadto je to právě účastník řízení, kdo měl od objednatele písemně předáno staveniště, což potvrdil jak účastník řízení, tak i objednatel.
- [52] Ohledně námítky ve vztahu k výši pokuty správní orgán uvádí, že uložená pokuta plně odpovídá zavedené rozhodovací praxi ohledně ukládání pokut za obdobné případy. Avšak s ohledem na to, že ve správním řízení nebylo prokázáno, že by k poškození plynárenského zařízení skutečně došlo strojně, tedy bagrem, který se nacházel u místa výkopu, když je nutné se spíše přiklonit k verzi, že k poškození plynárenského zařízení došlo vlivem sesuvu půdy při manipulaci bagrem s pažícím boxem není tedy možné považovat použití stroje za přitěžující okolnost. V důsledku toho došlo ke snížení původně uložené pokuty ve výši 47 000 Kč na pokutu ve výši 30 000 Kč, jak blíže uvádí správní orgán v části V. Uložení správního trestu tohoto rozhodnutí.

V. Uložení správního trestu

- [53] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přešůpky lze za přešůpek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přešůpku. Podle ust. § 36 zákona o odpovědnosti za přešůpky lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.
- [54] Z povahy provedení přešůpku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přešůpky, neboť hodnota použitého zemního stroje je ve zjevném nepoměru ke způsobenému následku a takový trest by byl zcela nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přešůpku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přešůpky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí nebo pokuty.
- [55] K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přešůpku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přešůpky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.
- [56] V projednávaném případě ani nebude aplikován institut upuštění od správního trestu podle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přešůpky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přešůpku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu v obdobných nebo shodných případech.
- [57] Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu v obdobných nebo shodných případech. Energetický regulační úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může

odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

- [58] Podle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.
- [59] Za přešupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto přestupku.
- [60] V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 29 m³ (3 m³ + 26 m³) plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 16 konečným zákazníkům. Tyto skutečnosti správní orgán hodnotil jako okolnosti zvyšující závažnost přestupku.
- [61] Skutečnost, že účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení prostřednictvím zemního stroje nehodnotil správní orgán jako přitěžující okolnost, jelikož se správní orgán přiklonil spíše k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení vlivem sesuvu půdy při provádění strojní manipulace s pažicím boxem v blízkosti plynárenského zařízení. Na základě této okolnosti nedošlo k promítnutí této skutečnosti do tímto rozhodnutím ukládané pokuty, jak tomu bylo v případě příkazu a rozhodnutí o pokutě.
- [62] Skutečnost, že již uplynula platnost vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu, správní orgán nehodnotil jako přitěžující okolnost, protože vytyčení bylo stále viditelné a správní orgán nemá za prokázané, že by se poloha plynárenského zařízení v terénu od uplynutí platnosti jeho vytyčení změnila.
- [63] Úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy hodnotil správní orgán jako polehčující okolnost, jakož i skutečnost, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Energetického regulačního úřadu.
- [64] Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.
- [65] Účastník řízení v rámci správního řízení své majetkové poměry nedoložil, ač k tomu byl správním orgánem vyzván. Správní orgán tak vycházel z veřejně dostupných informací, konkrétně z obchodního rejstříku. Z rozvahy ke dni 31. prosince 2021, vyhotovené dne 30. června 2022, vyplývá, že v roce 2021 měl mít účastník řízení aktiva celkem ve výši 8 001 000 Kč a pasiva celkem ve výši 8 001 000 Kč, kdy se však jedná o rozvalu, nikoliv o přehled výsledku hospodaření za rok 2021. Podle vybraných údajů z výkazu zisku a ztráty pro podnikatele – druhové členění v plném rozsahu ke dni 31. prosince 2019, založeného ve sbírce listin veřejného rejstříku vyplývá, že měl účastník řízení výsledek hospodaření za účetní za rok 2019 ve výši 977 000 Kč a za rok 2018 ve výši - 8 000 Kč. Z uvedených dokumentů je možné dovodit spíše rostoucí tendenci podnikání ze strany účastníka řízení.
- [66] Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla pokuta stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. došlo ke snížení původně uložené pokuty po zvážení postupu provádění prací a příčině poškození plynárenského zařízení. Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobila vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníkovi řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní,

tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu v obdobných nebo shodných případech.

- [67] Pokud by se i přesto účastník řízení domníval, že výši pokuty stanovenou tímto rozhodnutím není schopen jednorázově uhradit, upozorňuje správní orgán na ust. § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, jenž stanoví podmínky, na základě kterých je správce daně (správní orgán) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit úhrady daně (pokuty) na splátky. Účastník řízení tak může požádat o rozložení pokuty na splátky.

VI. Náklady řízení

- [68] Souběžně je výrokem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Terezie Foltánová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení

Obdrží:
společnost Vodovody a kanalizace Cingel s.r.o.